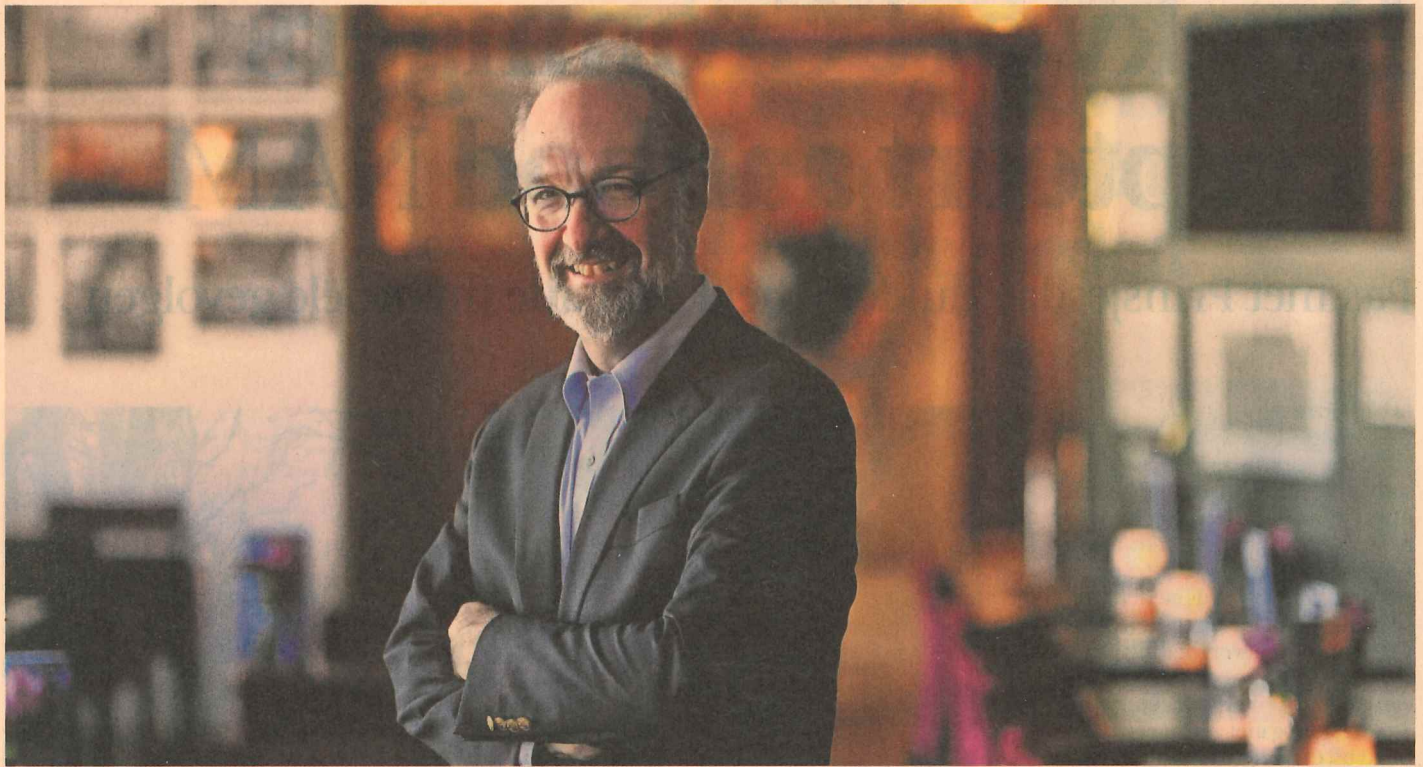

KLUSECONOMIE

‘Door Uber voltrekt zich een Shakespeariaanse tragedie’

Econoom David Weil ageert tegen de flexibilisering van arbeid

Johan Leupen
Amsterdam

David Weil stond onder president Obama als hoofd van de arbeidsinspectie van 2014-2017 voor een formidabele taak: de bewaking van werknemersrechten en minimumloon voor 153 miljoen Amerikanen. Zijn afdronk is tamelijk somber. Steeds minder bedrijven erkennen nog hun werkgeversrol, zegt hij in gesprek met deze krant. Weil, tegenwoordig decaan bij Brandeis University in Massachusetts, spreekt vandaag in Amsterdam op een FNV-congres over zijn boek *The Fissured Workplace*. Hij vreest de opkomst van de kluseconomie, waarbij arbeid hyperefficiënt wordt georganiseerd via platforms en algoritmen en plaats van de traditionele arbeidsrelatie verloren gaat.

V ‘Be your own boss’, luidde de slogan waarmee Uber chauffeurs verleide. Veel kluswerkers willen deze flexibiliteit toch zelf?

‘Dat is altijd de verdediging. Wie zegt dat een baan met recht op verzekering en pensioen die flexibiliteit niet kan bieden? Waarom zou je daar al je werknemersrechten voor moeten opofferen? De solide band tussen werkgever en werknemer is afgesneden. We zien het in toerisme, vervoer, detailhandel, productie, bouw, de techsector, maar ook in de journalistiek.’

V Banen worden opgeknipt in tientallen taakjes en aanbesteed onder zzp’ers. In juridische zin is dat geen arbeidsrelatie.

‘Ik waag dat te betwijfelen. Bedrijven als Amazon snijden de band op papier door, maar houden in extreme mate controle over de werkende. Ze omzeilen bezorger UPS omdat de vakbond daar georganiseerd is. Ze huren onderaannemers in die weer eigen zzp’ers inhuren. Door heel de VS werken mensen in distributiecentra en bestelbusjes voor Amazon, alle risico’s zijn voor “de ondernemer”. Bedrijven als Deliveroo en Uber verschuilen zich achter een algoritme, maar dat is niets anders dan een hyperactieve, opgefokte manager; een stukje softwarecode ontworpen om te sturen op een uitkomst.’

V Sommige platforms werken in het voordeel van de zzp’er door hun schaarste beter te beprijsen.

‘Klopt. Bij Uber daarentegen is het hele systeem erop gericht om wachttijden en prijzen te drukken voor de klant. De prikkel is zo veel mogelijk chauffeurs gratis beschikbaar te houden. Uber bepaalt de normen en tarieven. De ironie is dat wanneer Uber ook zou investeren in chauffeurs, het nooit \$ 70 mrd waard zou zijn op de beurs. Uber speelt een zeer geraffineerd spel, via een lobby gericht op softe wetten. De allure van de digitale economie is voor

David Weil is bezorgd over de ‘dunnere’ band tussen werkgevers en werknemers.

FOTO: MARK PRINS VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

lokale politici moeilijk te weerstaan. Voor werkenden is dit een Shakespeariaanse tragedie.’

V Het bedrijfsleven schrok toen Obama een ‘linkse vakbondssympathisant’ als u aanstelde.

(Lachend): ‘Ik vond dat amusant. Ik ben in de eerste plaats econoom en geloof in een vrije-markteconomie. Maar mijn beste MBA-studenten realiseren zich ook dat je naast winstgevend, verantwoordelijk moet zijn. Ik heb het debat met de bedrijfstop nooit geschuwd en merkte dat veel jonge entrepreneurs uit Silicon Valley niet eens weten wat arbeidswetten zijn. Nogal naïef.’

V Is dit een gevecht tegen de bierkaai en waar ligt de oplossing?

‘Tedere dag is het waard. Maar ik zie reden voor pessimisme. Massieve krachten duwen de verkeerde kant op. De groeiende ongelijkheid is zorgelijk, een bedreiging voor de democratie. Hoe we de zwaksten in de maatschappij behandelen, is een spiegel voor onze maatschappij. Ik ben niet hoopvol over Trump. Het is zorgelijker voor de VS; door onze dunne sociale vangnetten val je zo heen. Beleidsmakers lopen mijlenver achter. Ze bekijken een aparte juridische status voor kluswerkers, maar dat zaait alleen maar verwarring. We moeten terug naar een basisniveau van bescherming voor alle werkenden.’

“**Bedrijven als Deliveroo verschuilen zich achter een algoritme, maar dat is niets anders dan een opgefokte manager’**